

**Izglītība ir atslēga iespējām un ilgtermiņam.
Izglītība ir tiesības, kas ir kā atslēga pārējām
tiesībām dzīvē un sabiedrībā.
Izglītība ir atslēga sociālajam taisnīgumam.**

(Kailašs Satjarti, Nobela miera prēmijas laureāts 2014.gadā)

LATVIJAS
PAŠVALDĪBU
SAVIENĪBA

Nākotnes izaicinājumi pedagogu darba dzīves kvalitātes paaugstināšanai pēc attālinātā mācību procesa īstenošanas

**Inga Vanaga, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku
arodbiedrības (LIZDA) priekšsēdētāja**

LIZDA misija

Pārstāvēt, paust un aizstāvēt **LIZDA biedru** ekonomiskās, sociālās, profesionālās un tiesiskās intereses, veidojot sociālo dialogu visos līmeņos.

LIZDA pārstāv biedru intereses:

- ES līmenī
- Nacionālā līmenī
- Pašvaldībās
- Izglītības iestādēs
- Zinātniskajos institūtos
- Citās institūcijās

Pedagogu darba dzīves kvalitāte

Ietekmējošie faktori	Nozīmīgākie objektīvi/subjektīvi mērāmie aspekti
Motivācija darbam	Darba alga, darba slodze, atvaļinājums, pedagogu darba kvalitātes novērtējums
Pedagogu tiesības	Vienlīdzīgas iespējas visiem, darba tiesību ievērošana
Darba vide	Darba apstākļi, darba drošība, psihosociālā darba vide
Attiecības darba vidē	Attiecības ar darba devēju, attiecības ar izglītojamo, attiecības ar izglītojamo vecākiem
Sociālās garantijas	Veselības apdrošināšana, pabalsti (normatīvajos aktos noteiktais)
Profesionālais atbalsts	Metodiskais atbalsts, profesionālā pilnveide
Sociālā palīdzība	Finansiāls atbalsts (veselības problēmu risināšana, profesionālā pilnveide, bērna piedzimšana, tuvinieka nāve, nelaimes gadījums u.c.).

Pedagogu darba dzīves kvalitāte

Ietekmējošie faktori	Nozīmīgākie objektīvi/subjektīvi mērāmie aspekti
Informētība	Darba vietas, pašvaldības, nacionālā līmenī
Darba un privātās dzīves saskaņošana	Elastīgs darba laiks, apgādājamo bērnu vai vecāku aprūpe
Sociālais dialogs	Iesaiste, koplīgumi, ģenerālvienotāšanās
Profesijas prestižs	Profesijas prestiža indekss
Politiskā, ekonomiskā situācija Latvijā	Normatīvo aktu ievērošana, atbilstošu resursu nodrošināšana, izglītības kā prioritātes definēšana
Starptautiskās tendences	Attīstības rādītāji, investīcijas, normatīvie akti

LIZDA 2020.gada marta beigās un aprīļa sākumā veica divus reprezentatīvus pētījumus

(izglītības nozarē nodarbināto elektroniskās aptaujas):

-
- Par problēmām un to risinājumiem attālināta izglītības procesa nodrošināšanā valsts ārkārtējās situācijas apstākļos, kurā tika noskaidrots vispārējās (izņemot pirmsskolu), profesionālās izglītības pedagogu un augstskolu mācībspēku (kopumā - **5003**) viedoklis par **nozīmīgākajiem attālinātu izglītību ietekmējošajiem faktoriem, valsts ārkārtējās situācijas apstākļos.**

-
- Par pirmsskolā nodarbināto profesionālo dzīves kvalitāti valsts ārkārtējās situācijas apstākļos, kurā tika noskaidrots pirmsskolas pedagogu un viņu palīgu (kopumā - **3683**) viedoklis par **nozīmīgākajiem nodarbinātību ietekmējošiem faktoriem pirmsskolās, valsts ārkārtējās situācijas apstākļos.**

Pētījumu mērķis

Apzināt, kāds atbalsts pedagogiem un viņu palīgiem būtu primāri papildus nepieciešams, lai varētu nodrošināt kvalitatīvu izglītības pakalpojumu, valdības noteiktajos ārkārtas apstākļos.

Respondentiem bija iespēja par noteiktajiem faktoriem sniegt atbildi gan slēgtajos, gan atvērtajos jautājumos.

Ar aptaujās iegūtās informācijas rezultātiem detalizētāk var iepazīties www.lizda.lv, sadaļā: Projekti un pētījumi - LIZDA pētījumi.

https://www.lizda.lv/projekti-un-petijumi/?project_category=lizda-petijumi

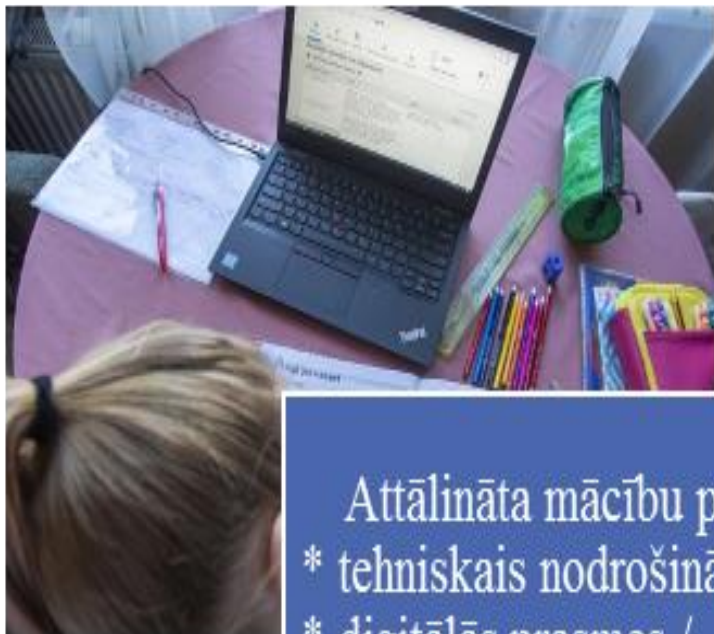
Aptaujās tika pētīti katras pedagogu grupas nodarbinātības būtiskākie aspekti, norādot katra aspekta novēršamo problēmu risināšanas intensitāti:

“+” var iztikt ar esošo situāciju; **esošajā situācijā nav jārisina**

“/” identificētas problēmas, kuras **nepieciešams risināt**;

“-” identificētas vairākas būtiskas problēmas, kuras **steidzami ir jāatrisina**

Attālināto mācību procesu un pirmsskolas dežūrgrupu darbu nozīmīgākie ietekmējošie faktori

- Attālināta mācību procesa:
- * tehniskais nodrošinājums -
 - * digitālās prasmes /
 - * darba organizācija +
 - * sadarbības nodrošināšana +
 - * pedagogu tiesību ievērošana /

- Pirmsskolas dežūrgrupu:
- * tehniskais nodrošinājums -
 - * darba organizācija +
 - * sadarbības nodrošināšana +
 - * pedagogu tiesību ievērošana /
 - * aizsardzība pret COVID risku -

LIZDA pētījumu secinājumi (1)

- **Par darba organizāciju** gan attālinātajā mācību procesā, gan pirmsskolas izglītības iestāžu dežūrgrupu darbībā **būtiskas problēmas netiek identificētas**, darbs un sadarbība ar tajā iesaistītajām pusēm, tiek raksturota kā veiksmīga, atbilstoši izglītības iestādēs izstrādātajiem iekšējiem normatīvajiem aktiem.
- Atbildes **par pedagogu sadarbību tieši ar vecākiem** ir ļoti polarizētas:
 - atgriezeniskās saiknes nesaņemšana
 - pārāk liela vecāku iesaistīšanās
 - pirmsskolas pedagogi visvairāk vēlējas saņemt godprātīgu attieksmi no vecākiem, izvērtējot visus risku mazināšanas pasākumus saistībā ar Covid-19 pandēmiju.

LIZDA pētījumu secinājumi (2)

- **Darba tiesību jomā** parādījās tendence, ka pedagogiem nav drošības sajūtas, ka tiks saglabāta alga un būs iespēja saņemt ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu. **Pedagogi kā riska faktoros - uzrāda darba slodzes palielināšanos un autortiesību ievērošanu.**
- **Pedagogi ir ļoti dinamiski pilnveidojuši savas digitālās prasmes**, tomēr vairākums pedagogu uzskata, ka šajā jomā vēl nepieciešama papildus profesionālā pilnveide.
- Darbavietas pedagogiem nodrošina datorus. Atsaucoties uz aicinājumu palikt mājās un darbu veikt attālināti, pedagogi norāda, ka mājsaimniecībās **datori ir novecojuši un pedagogi nespēj laimēt prasībām atbilstoši nodrošināt attālināto mācību procesu bez papildus investīcijām.**

LIZDA pētījumu secinājumi (3)

- Attālinātu mācību iespējas var dot milzīgu ieguldījumu izglītības procesā un var sniegt jaunas iespējas izglītojamajiem, kuriem dažādu iemeslu dēļ nav iespējas mācīties klātienē.
- Progresīvās tehnoloģijas pilnībā nevarēs aizstāt tradicionālās mācību metodes, pedagogu un izglītojamo mijiedarbības nozīme nav mazinājusies.

Jāmaina sabiedrības attieksme pret izglītības pakalpojumu krīzes apstākļos, jāsolidarizējas, jāizprot situācija, kādā ir visi procesā iesaistītie

Pedagogi jānodrošina ar portatīvajiem darba vietas datoriem, kuri aprīkoti ar mācību procesam nepieciešamo programmatūru, vebkamerām, mikrofoniem, austiņām un citiem attālinātajam darbam nepieciešamajiem resursiem

Jāfinansē izdevumi, kas radušies attālinātā darba nodrošināšanai izmantojot internetu, telefonu un elektrību

Pedagogiem jāpilnveido digitālās prasmes tiešsaistes mācību stundu veidošanā, tehniskās zināšanas un prasmes dažādu digitālo platformu lietošanā un mācību materiālu veidošanā

Pedagogiem jābūt pieejamām darba devēja finansētām informācijas tehnoloģiju speciālista konsultācijām, atbalstam digitālo rīku, platformu lietošanā un datortehnikas remontā

Jāpilnveido pieeja strukturētiem, mācību un metodiskajiem materiāliem, kurus iespējams rediģēt atbilstoši mācību vajadzībām, kas apkopoti vienā vietnē, ar iespēju pedagogiem komunicēt par tiem

LIZDA rosinātie priekšlikumi:

- sociālo un sadarbības partneru iesaiste;
- informācija (savlaicīga, precīza, mērķtiecīga, koordinēta), viena IZM informatīvā platforma;
- profesionālā pilnveide (piem., stresa vadība, konfliktu vadība, laika menedžments u.c.);
- apmaksāts psiholoģiskais atbalsts/konsultācijas pedagogiem, skolēniem, vecākiem;
- tehnoloģiju nodrošinājums;
- darba tiesību ievērošana, nepasliktinot situāciju;
- digitālo mācību līdzekļu nodrošināšana, ievērojot autortiesības;
- studējošo pedagogu un pensionēto pedagogu iesaiste
- citu valstu prakses apzināšana, analīze
- **rīcības plāns A (darbs klātienē), B (darbs attālināti), C (darbs klātienē + attālināti)**

Paldies par uzmanību!

Priecīgus Vasaras saulgriežus, Līgo svētkus un Jāņus!